

La tribuna

Andorra té futur... però no és aquest

El que cal per a una economia millor són millors institucions i no menys institucions

JAUME
Bartumeu

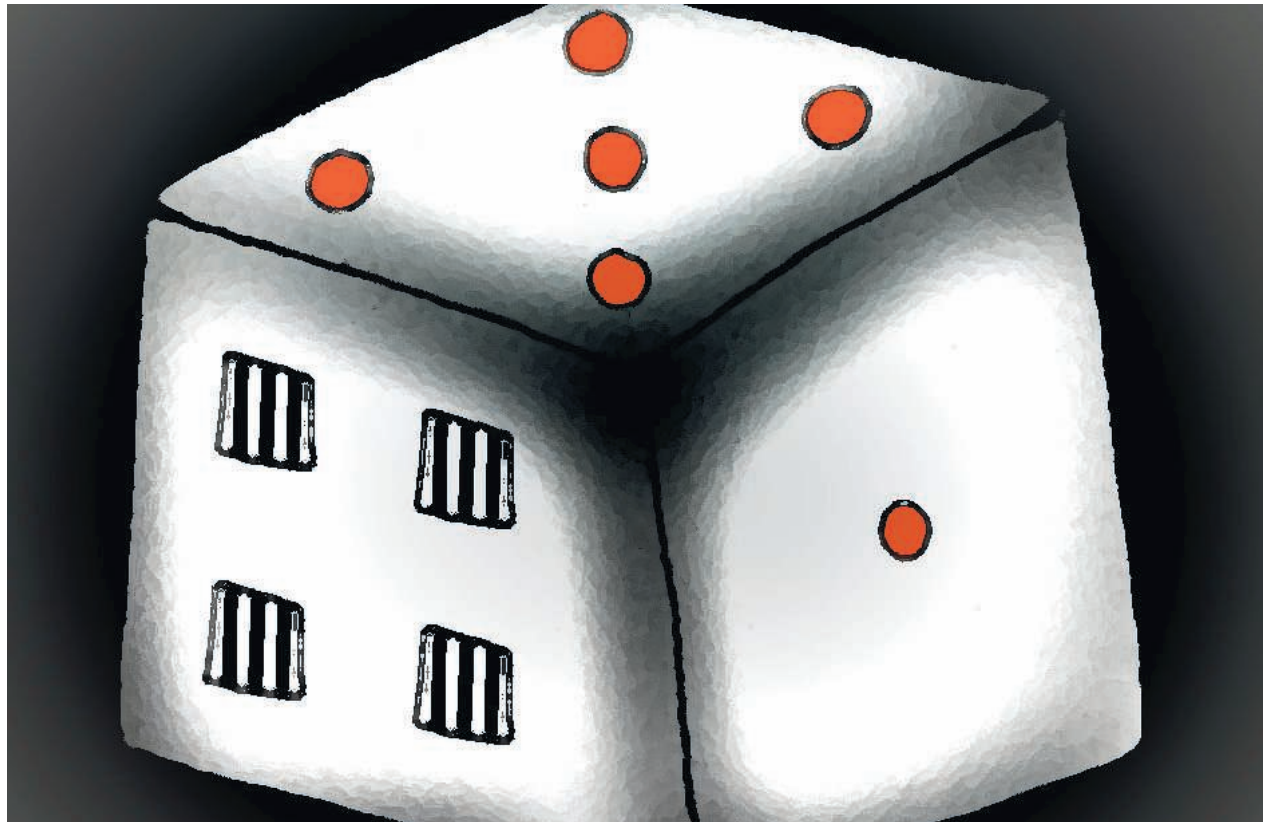
La pàgina 3 de EL PERIÒDIC D'ANDORRA del divendres passat ens deia: «l'empresariat vol un canvi de tarannà: sí a l'obertura econòmica, no a l'IRPF».

Ara resulta que han trobat la quadratura del cercle: es pretén establir convenis per a impedir la doble imposició amb els països del nostre entorn europeu però es pensa que es podrà fer sense introduir un impost directe sobre els rendiments del treball personal. El conveni fiscal signat pel govern de DA amb el govern de **François Fillon** (UMP) a França ja és una bona mostra de la incoherència del plantejament de la setmana passada de l'EFA, la CEA i la Cambra de Comerç. És ben evident que sense el compromís d'establir a Andorra aquell impost el govern francès no hagués signat el conveni.

Com tampoc és coherent que la Cambra de Comerç torni a confondre el seu paper, establert en la seva llei de creació, i s'hagi cregut que és una associació patronal independent, com si que ho són l'EFA i la CEA.

EL DOCUMENT presentat dijous passat, que **Antoni Martí** ha declarat que coincideix amb el full de ruta de DA, és un manifest polític per la desregulació neoliberal: els seus autors volen un país-plataforma de negocis, sense vida social, sense vida cultural i amb les persones situades al nivell d'un simple centre de cost comptable.

És un perfecte resultat de la higiènica perspectiva analítica d'alguns consultors internacionals: al capdavant tot es redueix a ponderar costos i beneficis o, més exactament, a dissenyar un escenari institucional que posi en marxa un joc d'incentius pels agents econòmics dominants.

No és coherent que la Cambra torni a confondre el seu paper, establert en la seva llei, i s'hagi cregut que és una associació patronal independent

Uns incentius que permetin obtenir resultats interessants des del seu exclusiu punt de vista.

La perspectiva econòmica exclouent també els ha permès expulsar les consideracions morals. Però no resulta fàcil fer economia sense fregar la moral.

És ben cert que no hi ha manera de prescindir de consideracions morals en les decisions econòmiques i convé no ignorar-ho.

En el seu «resum diagnòstic» les patronals ens diuen que «Andorra es troba afectada per una crisi de dimensions múltiples» entre les quals assenyalen la «crisi de valors». Tenen tota la raó. El seu document posa en evidència aquesta crisi de valors. O, pel cap baix, el que es veu després de llegir el seu document és que els «va-

lors» que el fonamenten no els podem pas compartir.

Posar a la venda, com proposen, certes coses públiques, trenca amb elementals principis constitucionals d'igualtat. Nosaltres defensem els serveis públics que són el patrimoni de tots i, especialment, dels que potser no en tenen cap altre.

Amb tota naturalitat el document presentat dijous gairebé posa preu a la democràcia, com si es tractés d'un luxe inútil o, emprant la paraula de moda, ineficient.

La comunitat política no és una societat anònima. L'existència d'unes institucions públiques que ens assegurin una bona democràcia no és un luxe sinó el fonament i el suport de tota la resta, inclosa l'economia de mercat.

Fiscalitat, tribunals de justícia, funcionaris, una autoritat financera pública (l'INAF), sistemes educatius, conformen una xarxa institucional sobre la qual es poden edificar els drets, les comunicacions, la seguretat al planificar la nostra vida; les finances al capdavant, un ordre amb regles i topalls, sense el qual no existirien les economies modernes.

SENSE aquesta xarxa institucional i el seu desenvolupament en el Capítol V de la Constitució en el vessant econòmic, social i cultural, no hi ha mercat o, per ser més exactes, el bon mercat de l'article 28 de la Constitució.

Com tampoc es podrà mantenir una bona i positiva economia de mercat si no hi ha una altra xarxa moral. Una xarxa moral de confiança, respecte mutu, acceptació de la lliure voluntat aliena o reconeixement de l'esforç de tots i totes –empresaris, treballadors assalariats, professionals independents i funcionaris– com a font de riquesa.

Al capdavant el que cal per a una economia millor són millors institucions i no menys institucions. Millors institucions que no són el resultat de l'economia de mercat sinó la condició que la fa possible.

Les institucions, que hem de millorar quan calgui, són precisament prèvies a l'economia de mercat i s'inspiren en uns valors que ens semblen importants i que, literalment, no tenen preu. Aquesta és la tesi que sostenen dos economistes de primera fila: **Daron Acemoglu** i **James Robinson**.

Una tesi ben distinta d'aquella altra que escampen els neoconservadors, l'única «teoria» dels quals consisteix a veure l'activitat pública com una inútil despesa, la redistribució fiscal de l'article 37 de la Constitució com una confiscació i les prestacions socials com una espoliació.

Mala economia. Economia al més dient en la subhasta. En l'edició del 25 de juny *El Periòdic de Catalunya* publicava un article de **Joan Barril** que reflexionava sobre el projecte d'Eurovegas i deia: «El més important no és viure bé, sinó abans que res dormir bé. És a dir, ficar-nos al llit com a poble amb la consciència tranquil·la». Doncs bé, a Andorra, els socialdemòcrates, que volem tenir la consciència tranquil·la com a força política, no podem compartir bona part dels plantejaments del pacte per la competitivitat que proposen la CEA, l'EFA i la CCIS i que coincideix amb el full de ruta del govern de DA.

Sabem que cal adaptar-se a un món que es mou, però no es pot confondre reforma amb regressió.

Hem de treballar per construir un país modern, amb una economia competitiva. Però no ho podem fer des de la desregulació sinó des de l'assignació dels recursos de la reforma fiscal amb prioritats d'interès general i amb una relació transparent i homologada amb Europa i amb el món, mitjançant acords per impedir la doble imposició. ≡

President del Grup Parlamentari Socialdemòcrata